

धर्मादाय संघटना

प्रस्तावना

धर्मादाय संघटनेच्या स्थापनेच्या वेळी मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अधिनियम, १९५० ची अंमलबजावणी महाराष्ट्र राज्यामध्ये करणे व त्या अनुषंगाने महाराष्ट्र राज्यामध्ये अस्तित्वात असणा-या न्यासांची नोंदणी करून त्यावर नियंत्रण ठेवणे या उद्देशाने धर्मादाय संघटनेची स्थापना सन १९५२ पासून करण्यात आली.

सन १९५३ साली न्यासांची संख्या ५ हजार इतकी होती. सन १९८३ मध्ये न्यासांची संख्या ९०,००० इतकी होती. सद्यस्थितीत एकूण ६२४४६८ अतके नोंदणीकृत न्यास आहेत. नोंदलेले न्यास हे शैक्षणिक, वैद्यकीय, सामाजिक, धार्मिक या प्रकारचे कार्य करतात.

धर्मादाय संघटनेचे मुख्यालय मुंबई येथे असून धर्मादाय आयुक्त हे विभाग प्रमुख आहेत व जिल्हानिहाय ३४ कार्यालये आहेत. धर्मादाय सह आयुक्त यांची पुणे नाशिक, कोल्हापूर, औरंगाबाद, अमरावती, लातूर, बृहन्मुंबई, नागपूर या जिल्हयांच्या ठिकाणी विभागीय कार्यालये असून त्यांचे अधिपत्याखालील सहायक धर्मादाय आयुक्त यांची उपविभागीय कार्यालये येतात.

विभागप्रमुख:-

धर्मादाय आयुक्त

विभागीय प्रमुख:-

धर्मादाय सह आयुक्त-पुणे नाशिक, कोल्हापूर, औरंगाबाद,

अमरावती, लातूर, बृहन्मुंबई, नागपूर

उपविभागीय कार्यालये:-

ठाणे, रायगड, अहमदनगर, सातारा, धुळे, जळगांव, सांगली, रत्नागिरी, सिंधुदूर्ग, जालना, परभणी, नांदेड, यवतमाळ, अकोला, बुलढाण, सोलापूर, बीड, उस्मानाबाद, भंडारा, वर्धा, चंद्रपूर, गडचिरोली, नंदूरबार, वाशिम, हिंगोली, गोंदिया.

धर्मादाय संघटनेचे मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अधिनियम, १९५० व नियम १९५१ तसेच सरस्था नोंदणी कायदा १८६० अंतर्गत कामकाज करणेकरीता १०८५ पदे मंजूर करण्यात आलेली आहेत. विश्वस्तांकडून आकारण्यात येणारे अंशदान हे सदर कायदयानुसार सेवाशुल्क म्हणून आकारणी करण्यात येत असते. त्याकरीता सार्वजनिक न्यास प्रशासन निधीची तरतूद करण्यात आलेली आहे. सदर निधीतून धर्मादाय संघटनेच्या पदांवार होणा-या खर्चाची प्रतिपूती करण्यात येते.

- १) प्रस्तावना :- मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अदिनियम १९५० व संस्था नोंदणी अधिनियम १८६० अन्वयेच्या तरतुदीनुसार धर्मादाय संघटनेचे कामकाज.
- २) धर्मादाय सह आयुक्त यांची विभागीय कार्यालय, मुख्यालय/बृहन्मुंबई/पुणे/औरंगाबाद/नागपूर/नाशिक/कोल्हापूर/लातूर/अमरावती.
- ३) सहायक धर्मादाय आयुक्त यांची विभागीय कार्यालय ठाणे/रायगड, रत्नागिरी/ सिंधुदुर्ग/अहमदनगर/सोलापूर/जळगांव/धुळे/सांगली/सातारा/परभणी/नांदेड/उस्मानाबाद/बीड/जालना/अकोल/यवतमाळ/बुलढाणा/वर्धा/चंद्रपूर/गडचिरोली/भंडारा/हिंगोली/वाशिम/गोंदिया/नांदूरबार

अ.क्र.	कार्यालयाचे नाव	जनतेस देण्यात येणाऱ्या सेवा(स्तर नमूद करावे)	त्यासाठी कोणकोणत्या कागदपत्राची आवश्यकता आहे	सेवा देणारा अधिकारी (सेवानिहाय प्राधिकाऱ्याचे नाव नमूद करावे)	सेवा पुरविण्यास लागणारा कालावधी (निर्धारित असल्यास विहित/सर्वसाधारण) कालावधी	अपील असल्यास अपीलीय प्राधिकारी आणि अपील करण्याचा विहित कालावधी	सेवा पुरविल्या न गेल्यास तक्रार (असल्यास) ती कोणाकडे करावयाची (पदनाम व पता)
१	२	३	४	५	६	७	८
१	धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे कार्यालय व धर्मादाय सह आयुक्त, मुख्यालय/पुणे/औरंगाबाद/नागपूर/नाशिक/कोल्हापूर/लातूर/अमरावती.	कलम ३५:- विश्वस्त व्यवस्थेचा पैसा गुंतवणुक करण्याकरीता परवानगी	न्यास निर्मितीची कागदपत्रे, परिशिष्ट १ ची प्रत, ठरावाची नकल,मिळकती संबंधीची आवश्यक ती कागदपत्रे, दस्तऐवज, बांधकामाचे नकाशे व मुख्यनिर्धारण अहवाल, खर्चाचे अंदाजपत्रक, कोर्ट फी स्टॅम्प रु.१५०/- तसेच १०० रुपयाच्या बॉन्डवर हमीपत्र, कामाचे स्वरूपानुसार आवश्यक ती अनुषंगीक कागदपत्रे.	धर्मादाय आयुक्त व धर्मादाय सह आयुक्त	न्यायिक प्रकरण, असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	अपिलाची तरतूद नाही.	धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडे व शासन, विधी व न्याय विभागाकडे
	कलम ३६ :- न्यायाची मालमत्ता हस्तांतरण करणेबाबत परवानगी	-----	-----	धर्मादाय आयुक्त, धर्मादाय सह आयुक्त	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	अपिलाची तरतूद नाही.	-----

<p>कलम ३६ (१) ए व बी :- न्यासाची स्थावर मिल्कत विक्री करणे, भाड्याने देणे, देणगी देणे.</p>	<p>ठरावाची नक्कल, मिल्कती संबंधीची आवश्यक ती कागदपत्रे, दस्तऐवज, बांधकामाचे नकाशे व मुल्यनिर्धारण अहवाल, खर्चाचे अंदाजपत्रक, निर्मितीची कागदपत्रे, परिशिष्ट १ ची प्रत, कोर्ट फी स्टॅम्प रु.१५०/- तसेच १०० रुपयाच्या बॉन्डवर हमीपत्र, कामाचे स्वरूपानुसार आवश्यक ती अनुषंगीक कागदपत्रे, मिल्कती संबंधी जाहिरात पत्र, मिल्कती संदर्भात केलेले करारपत्राची प्रत.</p>	<p>न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.</p>	<p>अपिलाची तरतूद नाही.</p>
<p>कलम ३६ (१) (ए)(३) :- पैसे कर्जाक घेण्यासाठी विश्वस्ताने घ्यावयाची परवानगी अर्ज.</p>	<p>न्यास निर्मितीची कागदपत्रे, परिशिष्ट १ ची प्रत, ठरावाची नक्कल, मिल्कती संबंधीची आवश्यक ती कागदपत्रे, दस्तऐवज, बांधकामाचे नकाशे व मुल्यनिर्धारण अहवाल, खर्चाचे अंदाजपत्रक, कोर्ट फी स्टॅम्प रु.१५०/- तसेच १०० रुपयाच्या बॉन्डवर हमीपत्र, कामाचे स्वरूपानुसार आवश्यक ती अनुषंगीक कागदपत्रे.</p>	<p>न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.</p>	<p>अपिलाची तरतूद नाही. धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडे व शासन, विधी व न्याय विभागाकडे</p>
<p>कलम ३६ (२) :- विश्वस्ताची मिल्कत विक्री व भाड्याने देणे यांस दिलेली मंजूरी रद्द करण्याकरीता.</p>	<p>ठरावाची नक्कल, मिल्कती संबंधीची आवश्यक ती कागदपत्रे, दस्तऐवज, बांधकामाचे नकाशे व मुल्यनिर्धारण अहवाल, खर्चाचे अंदाजपत्रक, निर्मितीची कागदपत्रे, परिशिष्ट १ ची प्रत, कोर्ट फी स्टॅम्प रु.१५०/- तसेच १०० रुपयाच्या बॉन्डवर हमीपत्र, कामाचे स्वरूपानुसार आवश्यक ती अनुषंगीक कागदपत्रे, मिल्कती संदर्भात केलेले करारपत्राची प्रत.</p>	<p>न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.</p>	<p>अपिलाची तरतूद नाही.</p>

कलम ३७:- जनतेकडील तक्रारीचे निवारण तसेच न्यासाचा कारभार सुव्यवस्थित होण्यासाठी नियमित तपासणी करणे.	इन्स्पेक्शन अहवाल, तक्रार अर्जाची नकल.	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	अपिलाची तरतूद नाही	-----
कलम ४० :- धर्मादाय आयुक्तांकडील कलम ३९ खाली सादर केलेल्या हवालावरील निर्णय देणे.	अहवालाची नकल.	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	---	धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडे व शासन. विधी व न्याय विभागाकडे
कलम ४१ (ए) :- ट्रस्टींना सुचना देणे	निश्चित कागदपत्रे सांगता येत नाही.	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	अपिलाची तरतूद नाही.	-----
कलम ४१ एए :- अर्थिकदृष्ट्या कमकुवत घटक व दुर्बल घटकांना मोफत वेद्यकीय सेवा पुरविणेसंबंधी सुचना देणे.	अर्थिक दृष्ट्या कामकुवत घटक असल्याबद्दलचे तहसिलदार यांचे प्रमाणपत्र. आर्थिक दुर्बल घटकाबाबतचा पुरावा.	धर्मादाय सह आयुक्त, धर्मादाय उप आयुक्त, सहायक धर्मादाय आयुक्त	---	-----
कलम ४१ (ब) :- चौकशी करणे	तक्रार अर्जाची नकल.	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	अपिल नाही.	-----

कलम ४९ (ड):- चौकशी करून ट्रस्टीना कडून टाकणे.	निरिक्षकाच्या अहवालाची प्रत अथवा सहायक धर्मादाय आयुक्त यांचे अहवालाची प्रत किंवा तक्रारदारांनी सादर केलेली इतर कागदपत्रे.	धर्मादाय सह आयुक्त. धर्मादाय सह आयुक्त	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	शहर दिवाणी न्यायालय, मुंबई/नगर दिवाणी न्यायालय ६० दिवस
कलम ४९ (इ) :- ट्रस्टचे नुकसान होत असल्यास याबाबतची चौकशी	न्यायालया नुकसान झाल्याबद्दलचे कागदपत्राचा पुरावा.	धर्मादाय आयुक्त. धर्मादाय सह आयुक्त	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	शहर दिवाणी न्यायालय, मुंबई/नगर दिवाणी न्यायालय ६० दिवस धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडे व शासन, विधी व न्याय विभागाकडे
कलम ४७ :- विश्वस्ताची नेमणूक करणे किंवा काढून टाकणे.	नेमणूक होऊ इच्छिनाऱ्या व्यक्तीचे चारित्र्याचे प्रमाणपत्र व काढून टाकण्यात येणाऱ्या विश्वस्तां विरुद्धचा पुरावा.	धर्मादाय सह आयुक्त. धर्मादाय उप आयुक्त.	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	शहर दिवाणी न्यायालय, मुंबई/नगर दिवाणी न्यायालय ६० दिवस
कलम ५० :- न्यायासातर्फे न्यायासकरीता दावा दाखल करणेस परवानगी देणे.	नविन विश्वस्तांचे समती पत्र, ज्या कारणास्तव दावा दाखल करावयाचा आहे त्याचे स्पष्टीकरण देणारी कागदपत्रे.	धर्मादाय सह आयुक्त, धर्मादाय उप आयुक्त, सहायक धर्मादाय आयुक्त	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	शहर दिवाणी न्यायालय, मुंबई/नगर दिवाणी न्यायालय ६० दिवस
कलम ५० (अ) :- न्यायासाठी योजना करणे किंवा योजनेत सुधारणा करणे.	ज्या कारणासाठी, सुधारणा करावयाची आहे त्याची कारण निमांसा.	धर्मादाय सह आयुक्त, धर्मादाय उप आयुक्त, सहायक धर्मादाय आयुक्त	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	शहर दिवाणी न्यायालय, मुंबई/नगर दिवाणी न्यायालय ६० दिवस
कलम ५१ :- न्याया विरुद्ध कोर्टात दावा दाखल करणे करिता धर्मादाय आयुक्त यांची परवानगी घेणे.	कोर्टात दावा दाखल करण्याबद्दल कारणपत्रे अदृश्यक असलेली कागदपत्रे	धर्मादाय आयुक्त. धर्मादाय सह आयुक्त, धर्मादाय उप आयुक्त, सहायक धर्मादाय आयुक्त	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	कलम ७१ प्रमाणे एम.आर.टी. कडे अपील

कलम ६९:- धर्मादाय आयुक्त व धर्मादाय सह आयुक्त यांचे अधिकार व कर्तव्ये	निराकरण	धर्मादाय आयुक्त व धर्मादाय सह आयुक्त	धर्मादाय सह आयुक्त	धर्मादाय आयुक्त	धर्मादाय सह आयुक्त	धर्मादाय आयुक्त	धर्मादाय सह आयुक्त	धर्मादाय आयुक्त	धर्मादाय सह आयुक्त
कलम ७०:- सहायक धर्मादाय आयुक्त, धर्मादाय उप आयुक्त, यांनी दिलेल्या निर्णया विरुद्ध अपील करणे	निर्णयाची प्रमाणित प्रत.	धर्मादाय सह आयुक्त, धर्मादाय आयुक्त	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	शहर दिवाणी न्यायालय, मुंबई/नगर दिवाणी न्यायालय ६० दिवस	धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडे व शासन, विधी व न्याय विभागाकडे	धर्मादाय आयुक्त	धर्मादाय सह आयुक्त	धर्मादाय आयुक्त	धर्मादाय सह आयुक्त
कलम ७० अ :- विभागीय अधिकाऱ्या-कडील खटल्याची प्रकरणे मागवून त्याची तपासणी करून निर्णय घेणे/रिक्वीजन अर्ज करणे.	निर्णयाची प्रमाणित प्रत	धर्मादाय आयुक्त	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	शहर दिवाणी न्यायालय, मुंबई/नगर दिवाणी न्यायालय ६० दिवस	धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडे व शासन, विधी व न्याय विभागाकडे	धर्मादाय आयुक्त	धर्मादाय सह आयुक्त	धर्मादाय आयुक्त	धर्मादाय सह आयुक्त
कलम ७२:- विविध कलमांखाली मा. धर्मादाय आयुक्त /धर्मादाय सह आयुक्त यांच्या निर्णयाविरुद्ध अपिल दाखल करणे.	निर्णयाची प्रमाणित प्रत.	जिल्हा न्यायालय/शहर दिवाणी न्यायालय	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	मा. उच्च न्यायालय, मुंबई ६० दिवस	धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडे व शासन, विधी व न्याय विभागाकडे	धर्मादाय आयुक्त	धर्मादाय सह आयुक्त	धर्मादाय आयुक्त	धर्मादाय सह आयुक्त
माहितीअधिकार अधिनियम २००५ :- कायद्याची स्वरूपाची मागितलेली माहिती व कागदपत्रे.	विहित नमुन्यातील अर्ज, रु.५०/- चा कोर्ट फी स्टॅम्प.	माहिती अधिकारी	माहितीच्या अधिकारामध्ये विहित केलेला कालावधी.	प्रथम अपिलीय अधिकारी धर्मादाय उप आयुक्त, सहायक धर्मादाय आयुक्त (३० दिवस प ४५ दिवस.)	द्वितीय माहिती अधिकारी राज्य माहिती अधिकारी.	धर्मादाय आयुक्त	धर्मादाय सह आयुक्त	धर्मादाय आयुक्त	धर्मादाय सह आयुक्त

१. धर्मादाय उप आयुक्त कार्यालय, मुख्यालय/ बृहन्मुंबई/पुणे/ औरंगाबाद/नागपूर/नाशिक/कोल्हापूर/लातूर/अमरावती.	मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त अधिनियमातील तरतुदीन्वये कलम १८ (१) कलम १९ :- सार्वजनिक ट्रस्टचे नोंदणी करिता अर्ज नोंदणी अर्जाची चौकशी	विहित नमुन्यात नोंदणी अर्जाची प्रत. समती पत्र, मालमत्ते संबंधीचा पुरावा	धर्मादाय उप आयुक्त, मुख्यालय, बृहन्मुंबई/पुणे/औरंगाबाद/नागपूर/नाशिक/कोल्हापूर/लातूर/अमरावती	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	धर्मादाय सह आयुक्त व धर्मादाय आयुक्त अपिलाचा कालावधी ६० दिवस	धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडे व शासन, विधी व न्याय विभागाकडे
२. सहायक धर्मादाय आयुक्त कार्यालय टाणे/रायगड/रत्नागिरी/सिंधुदुर्ग/अहमदनगर/सोलापूर/जळगांव/धुळे/सांगली/सातारा/परभणी/नांदेड/उस्मानाबाद/बीड/जालना/अकोला/यवतमाळ/बुलढाणा/वर्धा/बडपूर/गडचिरोली/भंडारा, नंदुरवार/वाशिम/हिंगोली/गोंदिया	कलम २२ :- बदल करावयाचा असल्यास फेरफार अर्ज	टरावाची प्रत. समती पत्र. ना हरकत प्रमाणपत्र, नियम व नियमावलीची प्रत.	धर्मादाय उप आयुक्त, मुख्यालय/बृहन्मुंबई/पुणे/औरंगाबाद/नागपूर/नाशिक/कोल्हापूर/लातूर/अमरावती	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	धर्मादाय सह आयुक्त व धर्मादाय आयुक्त अपिलाचा कालावधी ६० दिवस	धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडे व शासन, विधी व न्याय विभागाकडे
कलम २२ अं. बी. सी :- स्थावर मिल्कत इत्यादीमध्ये फेरफार करावयाचा अर्ज	कलम २८ :- न्यास नोंदणी कायदा अस्तित्वात येण्यापूर्वी नोंद झालेल्या न्यासांची पुनर्नोंदणी	टरावाची प्रत. मिळकतीचे प्रमाणपत्र, देपरमधील जाहीर प्रगटन.	-----	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	धर्मादाय सह आयुक्त व धर्मादाय आयुक्त अपिलाचा कालावधी ६० दिवस	-----

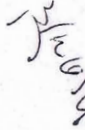
<p>कलम ३७ :- जनतेकडील तक्रारींचे निवारण, तसेच न्यासाचा कारभार सुव्यवस्थित हाण्यासाठी नियमीत तपासणी करणे</p>	<p>जनतकडून प्राप्त झालेल्या तक्रारीची प्रत.</p>	<p>न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.</p>	<p>अपिलाची तरतूद नाही</p>
<p>कलम ३९ :- विश्वस्तांच्या निष्कालजीपणामुळे न्यासास नुकसान झाल्याबाबत चौकशी</p>	<p>निरीक्षक चौकशी अहवालाची प्रत.</p>	<p>अपिल नाही.</p>	<p>धर्मादाय उप आयुक्त सहायक धर्मादाय आयुक्त</p>
<p>कलम ४० :- धर्मादाय आयुक्तांकडील कलम ३९ खाली सादर केलेल्या अहवाला वरील निर्णय देणे</p>	<p>कलम ३९ खालील चौकशी अहवालाची प्रत.</p>	<p>न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.</p>	<p>धर्मादाय आयुक्त, धर्मादाय सह आयुक्त, धर्मादाय</p>
<p>कलम ४१ (ए) :- ट्रस्टींना सूचना देणे</p>	<p>ज्या कारणास्तव सुचना देणे आवश्यक आहे त्याबद्दलचा पुरावा</p>	<p>न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.</p>	<p>अपिल नाही. धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडे व शासन, विधी व न्याय विभागाकडे</p>
<p>कलम ४१ एच :- आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत घटक व दुर्बल घटकांना माफत वैद्यकीय सेवा पुरविणेसंबंधी सुचना देणे.</p>	<p>आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत घटक असल्याबद्दल तहसिलदार यांचे प्रमाणपत्र, आर्थिक व दुर्बल घटकाबाबत पुरावा.</p>	<p>धर्मादाय आयुक्त, धर्मादाय सह आयुक्त, धर्मादाय उप आयुक्त, सहायक धर्मादाय आयुक्त</p>	<p>धर्मादाय आयुक्त, धर्मादाय सह आयुक्त, धर्मादाय उप आयुक्त, सहायक धर्मादाय आयुक्त</p>

कलम ५० (अ) :- न्यासासाठी योजना करणे किंवा योजनेत सुधारणा करणे	उद्य कारणासाठी योजनेत सुधारणा करावयाची आहे त्याबद्दलचा पुरावा.	धर्मादाय आयुक्त धर्मादाय सह आयुक्त, धर्मादाय उप आयुक्त, सहायक धर्मादाय आयुक्त	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	शहर जिल्हा न्यायालय/जिल्हा न्यायालय मुदत ६० दिवस	-----
कलम ५१ :- न्यासाविरुद्ध कोर्टात दावा दाखल करणे करीता धर्मादाय आयुक्त यांची परवानगी घेणे.	दावा दाखल करण्यास कारणे दाखवणारा पुरावा.	धर्मादाय आयुक्त, धर्मादाय सह आयुक्त, धर्मादाय उप आयुक्त, सहायक धर्मादाय आयुक्त	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	न्यायालयात अपिलाची तरतूद आहे. एम. आर. टी. कडे	-----
कलम ५८ व ५९ :- दाखल केलेल्या हिशोबपत्रके छाननी करून अशदान आकारणी करणे	निरंक	सहायक धर्मादाय आयुक्त धर्मादाय उप आयुक्त	न्यायिक प्रकरण असल्याने, केलेला कालावधी विहित नाही.	धर्मादाय आयुक्त / धर्मादाय सह आयुक्त यांचेकडे व न्याय विभागाकडे पुर्नविचार अर्ज	धर्मादाय आयुक्त. महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडे व शासन, विधी व न्याय विभागाकडे
कलम ६८ :- सहायक धर्मादाय आयुक्त व धर्मादाय उप आयुक्त यांचे अधिकार व कर्तव्ये					-----
कलम ७९ :- अभिलेख्याची पुनर्बांधणी					-----

संस्था नोंदणी कायदा १८६० :- संस्था नोंदणी अर्ज करणे	उरावाची प्रत. ना हरकत प्रमाणपत्र. नालमते संबंधीचा पुरावा. कार्यालयाचा प्रत. नियम व नियमावलीची प्रत, १०० रुपयाचा स्टॅम्प पेपर व शपथपत्र.	संस्था निव्वंक तथा सहायक धर्मादाय आयुक्त/ धर्मादाय उप आयुक्त	परिपत्रक २ प्रमाणे.
माहिती अधिकार अधिनियम २००५ :- कोणत्याही स्वरूपाची मागितलेली माहिती व कागदपत्रे.	विहित नमुन्यातील अर्ज, रु. १०/- चा कोर्ट फ्री स्टॅम्प.	माहितीच्या अधिकारामध्ये विहित केलेला कालावधी.	धर्मादाय उप आयुक्त/सहायक धर्मादाय आयुक्त (३० दिवस व ४५ दिवस. राज्य माहिती अधिकारी.

टिप :- भारतीय पुरावा कायद्यानुसार आवश्यक कागदपत्रे ठराविक मुद्या सिध्द करणेकरिता.

धर्मादाय आयुक्त
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई